

Polismyndighetens författningssamling

ISSN 2002-0139

Utgivare: Martin Valfridsson

Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ordningsbot;

PMFS 2020:9

FAP 261-1

beslutade den 14 maj 2020.

Utkom från trycket
den 25 maj 2020

Polismyndigheten föreskriver följande med stöd av 1 och 20 §§ andra stycket ordningsbetskungörelsen (1968:199) och beslutar följande allmänna råd.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd innehåller bestämmelser om föreläggande om ordningsbot som utfärdas av polisman. De gäller inte förelägganden om ordningsbot som utfärdas elektroniskt i samband med automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK).

Behörighet

2 § Ett föreläggande om ordningsbot får endast utfärdas av en polisman som har genomgått av Polismyndigheten fastställd utbildning för utfärdande av förelägganden om ordningsbot.

Förutsättningar för att utfärda föreläggande om ordningsbot

Identitet

3 § Ett föreläggande om ordningsbot får bara utfärdas om den misstänktes identitet är styrkt. På föreläggandet ska anges hur identiteten har styrkts.

Brott för vilka föreläggande om ordningsbot får utfärdas

4 § Av Riksåklagarens föreskrifter (1999:178) om ordningsbot för vissa brott framgår för vilka brott föreläggande om ordningsbot får utfärdas.

Allmänt råd

Vissa av de brott för vilka föreläggande om ordningsbot får utfärdas blir ibland med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet att bedöma som vårdslöshet i trafik eller annat brott mot lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott. Även i andra fall kan gärningen innehålla försvårande omständigheter. Om en polisman gör bedömningen att så är fallet, bör ärendet rapporteras till åklagare.

Föreläggande om ordningsbot för vissa trafikförseelser

5 § Föreläggande om ordningsbot för brister på motordrivna fordon eller släpfordon får utfärdas om bristen kan konstateras utan en mer ingående undersökning av fordonet och bristen är uppenbar. Vid bedömningen av om bristen är uppenbar ska det beaktas om bristen är ringa eller om den kan ha uppkommit under färd.

Allmänt råd

Brister som avses i 5 § bör en polisman kunna se eller höra utan att använda särskild utrustning och utan att göra en ingående undersökning av fordonet. Exempel på sådana brister är:

- registreringsskylt saknas på fordonet,
- belysning på fordonet är ur funktion,
- fordonets ljuddämpning är helt eller delvis ur funktion (brott på avgasrör eller ljuddämpare är så beskaffad att hög ljudnivå uppstår),
- fordonet har färgad framruta eller färgade främre sidorutor (mörk tejp eller målat färgskikt som medför att ögonkontakt med förare försvåras), eller
- fordonet har däck med profildjup som klart understiger minimiåttet (profildjupet knappt urskiljbart). Observera att lastbil, buss och andra fordon med totalvikt över 3,5 ton med dubbelmonterade hjul får ha ytterhjul utan profildjup.

6 § Utöver vad som anges i 5 § får ett föreläggande om ordningsbot för brister på motordrivna fordon eller släpfordon utfärdas om en polisman eller en bilinspektör, som har förordnande att utföra flygande inspektion, har konstaterat brister som omfattas av hans eller hennes förordnande och upprättat protokoll om flygande inspektion. Föreläggandet om ordningsbot får då utfärdas antingen av den polisman som har konstaterat bristen eller av någon annan polisman.

7 § Föreläggande om ordningsbot för brott mot lagen (2006:263) om transport av farligt gods får endast utfärdas om en polisman med behörighet att utföra tillsyn av transporter med farligt gods på väg har konstaterat brister och dokumenterat bristerna i formuläret *Kontrollista brister transport farligt gods* (PM 338.3). Föreläggandet om ordningsbot får då utfärdas antingen av den polisman som har konstaterat bristen eller av någon annan polisman.

När föreläggande om ordningsbot inte får utfärdas

Generella bestämmelser

8 § I 48 kap. 15 § rättegångsbalken finns bestämmelser om när föreläggande om ordningsbot inte får utfärdas. Utöver det gäller att ett föreläggande om ordningsbot inte får utfärdas om det är känt att den misstänkte vid tidpunkten för brottet

1. är föremål för vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
 2. är föremål för vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
 3. lider av sådan allvarlig psykisk störning som avses i 30 kap. 6 § brottsbalken, eller
 4. är intagen i kriminalvårdsanstalt eller på annat sätt verkställer ett frihetsstraff.
- Om någon av situationerna i första stycket föreligger ska brottet rapporteras till åklagare.

När föreläggande om ordningsbot inte får utfärdas på plats

9 § Ett föreläggande om ordningsbot får inte utfärdas på plats om

1. den misstänkte är märkbart påverkad av alkohol eller andra droger,
2. polismannen behöver kontrollera betydelsen eller giltigheten av en viss bestämmelse och detta inte går att göra omedelbart på platsen, eller
3. den misstänkte är upprörd eller har blivit skadad vid den händelse som avses, t.ex. efter en trafikolycka.

Om någon av situationerna i första stycket föreligger ska rapportering ske genom kontorsföreläggande enligt 12 § eller rapport till åklagare.

Godkännande av föreläggande

Information till den misstänkte

10 § Innan den misstänkte godkänner föreläggandet ska polismannen förklara dess innehåll och innebörden av ett godkänt föreläggande. Om den misstänkte är körkortsinnehavare ska polismannen även informera om att brottet, under de förutsättningar som anges i 5 kap. 3 § körkortslagen (1998:488), kan komma att påverka körkortsinnehavet.

Rådtrum

11 § I 48 kap. 16 § andra stycket rättegångsbalken finns bestämmelser om misstänkts möjlighet att senare ta ställning till godkännande av ett föreläggande om ordningsbot (rådtrum).

Rådtrum får medges om den misstänkte bor i eller stadigvarande uppehåller sig i Sverige eller annat nordiskt land.

Tiden för godkännande ska bestämmas till åtta dagar.

Om den misstänkte medges rådtrum ska han eller hon underrättas om innebörden av rådtrum, dvs. att ett godkännande kan ske inom viss tid antingen genom underskrift av ordningsboten eller, om det inte är fråga om förverkande, genom full betalning av den förelagda boten.

Allmänt råd

Huvudregeln är att ett föreläggande om ordningsbot omedelbart ska godkännas och undertecknas av den misstänkte. Om den misstänkte begär rådtrum eller är tveksam till att godkänna föreläggandet men

polismannen ändå finner det sannolikt att föreläggandet kommer att godkännas, får den misstänkte medges rådrum. Ett skäl att medge rådrum kan vara att den misstänkte vill inhämta råd från en advokat innan godkännande lämnas.

Om den misstänkte är under 18 år bör han eller hon medges rådrum för att rådgöra med vårdnadshavare eller annan vuxen person. Detta gäller särskilt om botbeloppet överstiger 2 000 kronor.

Kontorsföreläggande

12 § I 48 kap. 16 § andra stycket rättegångsbalken finns bestämmelser om möjligheten att utfärda ett föreläggande om ordningsbot i den misstänktes frånvaro (kontorsföreläggande).

Kontorsföreläggande får utfärdas, om den misstänkte bor i eller stadigvarande uppehåller sig i Sverige eller i annat nordiskt land.

Den misstänkte ska underrättas om vad ett kontorsföreläggande innebär och att godkännande kan ske inom viss tid antingen genom underskrift av ordningsboten eller, om det inte är fråga om förverkande, genom full betalning av den förelagda boten.

Rättelse

13 § Beslut om rättelse av godkänt föreläggande får endast fattas av en polisman som genomgått en av Polismyndigheten funktionsinriktad utbildning för beslutsfattare.

14 § Vid mindre felaktigheter utan saklig betydelse ska rättelse i ett godkänt föreläggande göras genom att det rätta förhållandet registreras i Polismyndighetens it-system för ordningsbotsförelägganden.

Vid uppenbar oriktighet, som inte kan rättas enligt första stycket, ska den förelagde genom underrättelse beredas tillfälle att yttra sig innan rättelse sker. Därefter ska rättelse göras genom att det rätta förhållandet registreras i Polismyndighetens it-system för ordningsbotsförelägganden. Rättelse får enligt 48 kap. 12 a och 17 §§ rättegångsbalken inte göras om den som har godkänt föreläggandet motsätter sig det. En rättelse får inte innebära att straffet höjs.

Undantag

15 § Polismyndigheten får, om det finns särskilda skäl, besluta om undantag från dessa föreskrifter.

-
1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den 1 juni 2020.
 2. Genom föreskrifterna upphävs Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (RPSFS 2008:1, FAP 261-1) om tillämpningen av ordningsbot inom Polisen.

På Polismyndighetens vägnar

ANDERS THORNBERG

Tony Härdin
(Nationella operativa avdelningen)

